

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

A husarak.

Nem akarunk mi senkit sem bán-tani, hiszen multkori vezetőikünkben is a legtárgyilagossabb, minden egyéni véleménytől és személyes vonatkozástól ment hangon igyekeztünk bebizonyítani igazunkat. Mert hiszen azt már mindenki tudja és látja, hogy a husarak tetemesen leszálltak az egész országban. Azt meg az összes érdeklődők tapasztalhatták, hogy az elmúlt hét állatpiacon, amikor olyan tömegesen hozták a vágni való marhát és sertést, milyen olcsó volt az élősúly. Közvetlenül győződünk meg róla, nehogy laikussággal vádolhasson akárki, hogy a vágni való sertés olyan árban ment, hogy levágva, feltisztítva, vágatási és minden egyéb elképzelhető díjat hozzászámítva, 96 fillérbe került kilója a vevőnek. No hát már most, ha minden kiadás fedezve van, nem elég 8 fillér tiszta nyereség kilónként? Nem! Ez nem elég, 32 fillér tiszta nyereség kell kilónként!! A tegnapelőtti hetivásár

olcsó árai mégis arra készítették a mészárosokat, hogy a sertéshúst kilónként 8 fillérrel lejjebb szállították!!! Kezdetnek ez is jó, de korántsem elég!

A marhahussal is úgy állunk. Illetékes körökben érdeklődtünk a mészárosok merev álláspontjának oka iránt és ime kitűnt, hogy mi az oka a husarak szilárd magatartásának. Semmi egyéb, mint az, hogy a legnagyobb drágaság idején 300 darab marhát vettek és amíg az el nem fogy, addig nem adják olcsóbban, mert nem veszíthetnek rajta! Hát ebben nincs igazságuk. Mert hol van az megírva, hogy a mészárosok olyan isten-áldotta csálhatatlan mesterség, ahol veszteni nem lehet, nem szabad! Ez bizony sehol! Hát mindenütt rizikóra spekulál az ember, csak a mészárosok nem veszíthetnek? Hiszen még a legnagyobb, leghatalmasabb pénzemberek is ki vannak téve a veszítés lehetőségének! Egyedül a fogarasi mészárosok nem! Hát abban hol az igazság, hogy mikor olcsó a marha és sertés, mikor ugyszólván féláron be-

szerezhetik csaknem egész évi szükségletüket, akkor nem dicsekednek a bő állománnyal, hanem mihelyt valahol emelkednek a husarak, Fogaras rögtön előáll és ő is emeli az árakat, holott a mostani eljárásból kifolyólag közhírré kellene tenniök, hogy „tekintettel az olcsón beszerzett bő állatállományra, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a husdrágaság ellenére is régebbi olcsóbb árainkon adhatjuk a húst.“ Az ám, de ki hallott valaha erről, pedig az csak nem tehető fel előrelátó mészárosainkról, hogy mikor drága a marha, akkor összevásárolnak 300 drbot, mikor olcsó, akkor meg nem. Nem úgy van az uraim, hanem az az igazság, hogy mikor az olcsón összevásárolt sok marhát eladták, illetve kimérték dupla áron, az a nagy nyereség pótolja azt a csekély kis veszteséget, ami a most drágán vásárolt és esetleg valami veszteséggel eladott husnál számba jöhet. Dehát persze az olcsó marhát is jól esik drágán eladni, meg a drágán vásároltat még

TÁRCA.

Fogarasi Ilona.

Költői beszély.

Irta: Halmy Gyula.

III.

Nemzeti lobogó van a várra tűzve,
Melyre a nap hően, égetően tűz le,
Vigan leng a zászló bástya büszke ormán,
Csillog a csalfa fény fönt a csonka tornyán.
Hej! sok ágyugolyót, sok harcot kiállott,
A toronyór sokszor fegyverre kiállott,
De az erős kőfal mindig visszaverte:
Vár sáncába veszett vad ellenség lelke!

Az udvaron most is nagy a sürgés forgás.
Török rabszolgákkal beszélget a tolmács,
Társzekerek hozzák a sok harci zsákmányt,
A sürgő várnépe nyujt érdekes látványt.
Itthon a vár ura! győzelmes csatárul,
Az öreg dobogó megint csak kitárul,
Örömmel fogadja Lászlót a vár népe

Hej, csak Ilonának szomorú a képe!.

Adorján mindenütt csak Lászlót kísérte.
Kebeli barátja, kész halni is érte,
Legalább így hiszi ezt róla a várur.
Előtte az álnok, semmit el nem árul!
Megteszi mostan a jelentést a várnagy:
— „Vitéz ur! Itthon is csak örömmre várnak!
Vendéged érkezett, régi jó bajtársad,
Nehezen várja már, hogy végre meglássad.“

Most István előlép, jobb kezét kinyújtja,
Viszontlátás Lászlót vig örömmre gyújtja,
Parolázik együtt a két jó cimbora
— Elfogy most az urnak jól egy-két pint
[bora! —

— „Rég láttalak István! Ejnye be jól tetted,
Hogy hosszú utadat végre erre vetted.
Amióta itt vagy láttad már Ilonát?!“
.... „Igen!... de most beteg nem hagyja
[a szobát.“

„Beteg? nem is szóltak! sietek hát hozzá.
Ha addig a várnagy a kulcsokat hozná
Vedd csak át Adorján, intézkedj nevedbe,“

Istvánt a mulató terembe vezesd be!“

... Ilona zavartan siet férje elé,
Színlelt nyugalmát csak alig hogy megelé.
— „Hát neked mi bajod?“ — Szól László
[mogorván.
— „A mai nap egy kis... főtájást hozott rám!“

— „Azt hittem nagyobb baj! Nem is jössz
[elémbe?

Hogy tűnik fel ez majd vendégünk szemébe?
Lakomát rendezek estére, jöjj le majd,
Talán kihevered addig ezt a kis bajt.“ —
Rengő lépésekkel hagyja el a termet.
— „Ilyen hidegvérű nő több nem is termett! —
Morogja magába, aztán megy sietve,
Lakoma helyére a vidám terembe.

Eközben azután a vidék sötét lett,
A láthatár szélén kék havas sötétlett,
Ezüst hold, leplet szőtt a sziklák ormára.
Készülnek a várban a nagy lakomára.
Nagy most a mozgalom odakint a konyhán,
Jár-kél a eselésdég, ki gyorsan, ki lomhán.
Nagy fazekakban a sok jó lé süstörög,
Potrohos szakács, mint hadvezér, mennydörög.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vándorokat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

drágábban. Mert azt csak nem hitetik el senkivel, hogy veszítenek az üzleten? Ki látott szegény mézáróst! Ilyen lény nem él a földön!

Egy szó mint száz, itt segíteni kell, ezt a közjó kívánja. A kartell mindig és mindenben a közönség életfeltételeit veszélyezteti, nem szabad tehát tűrni az ilyen indokolatlan drágaságot. Itt van a küszöbön a rendezett tanácsú várossá való átalakulás, gondoskodni kell olyan szabályrendeletéről, mely rendbe hozza végre Fogaras szénáját, amely bizony nagyon szét van dülva. Szigorú rendeletekkel, ha másként nem lehet: hatósági mézárószékekkel kell megtörni a gazdag mézárósok kartelljét, vagy itt van a most alakult tisztviselő egyesület, állítson az, a hatóság támogatásával mézárószéket, szóval akárhogy, de ezen a türethetetlen állapoton segíteni kell, még pedig mielőbb. A lakás, fa, kenyér, tej és huskérés a legégetőbb és nélkülözhetetlen szükséglete mindenkinek és épen ezek a dolgok állanak a legzilálttabban.

Mindenütt vannak ilyen akut kérdések, de mindenütt akadnak hozzáértő, önzetlen, rátermett hivatalnokok, akik segítséget találnak, mert keresnek. Versenyképes baromfi, házinyul vagy haltenyésztés, olcsó tengeri halak, lómészárszék, ezek mind a husoligarchák megtörésére teremődnek más helyeken, ilyen valaki kellene nekünk is, aki vállalkozni mer, kiértelez és nem ül összetett kezekkel.

H. Gy.

Vármegyei őszi rendes közgyűlés.

(Folytatás.)

A legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1908. évre egybeállított névjegyzéke lett ezután bemutatva a közgyűlésnek, melyet az tudomásul vett. Ezen névjegyzéket a „Fogaras és Vidéke” folyó évi 39-ik számában egész terjedelmében már közölte.

Az alispán előterjesztése folytán a közgyűlés nagy többsége akkép határozott, hogy a megyei és járási hivataloknál a hivatalos órákat megváltoztatja.

Eszerint jövőre a hivatalos órák október hó 1-től április hó végéig terjedő időben reggel 8 órától déli 12 óráig és délután 3-tól 5-ig — május hó 1-től szeptember hó végéig terjedő időben pedig reggeli 7 órától egyfolytában délutáni 1 óráig állapították meg. Az alispáni iktatóra tehát az október-áprilisi időszakban délutáni 4 óráig és a májusszeptemberi időszakban déli 12 óráig fogadtatnak el beadványok. Megalakított ezután a borellenőrző bizottság, melyrészt az eddigi tagokkal.

Tárgyaltatott ezután a belügyminiszter urnak leirata, mely szerint a főispáni hivatalos helyiségek és lakásnak helyreállítása és a hivatalos helyiségek bebutorozása esetén a vármegye részére 1200 korona lakpénzt bocsát rendelkezésre 1908. évtől kezdve a helyreállítással felmerülő költségek és azok járulékaik törlesztésének időtartamára s nincsen észrevétele az ellen, hogy a szóban forgó helyreállítási költségek fedezéséről a vármegye törlesztéses kölcsön útján gondoskodják. A közgyűlés a leiratot hálás köszönettel tudomásul vette és kimondotta, hogy a helybeli államépítészeti hivatal által elkészített 32.000 koronányi költségvetés elfogadásával a vármegye kezelése alatt álló jegyzői nyugdíjalapból 35 évi 70 félév alatt törlesztendő 5% kamatu kölcsönt 32.000 korona

összegeben felvesz s annak törlesztési részletei és kamatjárulékaiknak fedezésére a miniszterium által engedélyezett 1200 korona évi lakbőrösszeget s ezenfelül szükség esetén a vármegycházépítési alap évi jövedelmét fogja fordítani.

A vármegyei szabályrendeletek revízióját, egybegyűjtését és nyomtatott füzetekben való kiadását határozván el a közgyűlés, ennek eszközölésével — később meghatározandó tiszteletdíj mellett — a vármegyei tiszti ügyészt bizta meg, a költségek egyrészét a községek, másrészét a megye fogja viselni.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a belügyminiszterhez kérest intéz, mikép az árvaszéki elnök által eszközözendő hivatalos vizsgálatokkal felmerülő költségek fedezésére megszavazott 400 kor. összeget jövőre 1000 koronában állapítsa meg. A tiszti nyugdíj szabályrendelet módosítása iránt indítványtétel végett egy albizottságot küldött ki a közgyűlés az alispán elnöke alatt. A vármegyei erdőőrzési alap 1906. évi zársumadását, valamint az erdőőri nyugdíj-alapnak szintén 1906. évre vonatkozó számadását a közgyűlés tudomásul vette. Megállapította azon vármegyei tisztviselők névjegyzékét 1908. évre vonatkozóan, kik a közgyűléseken szavazattal és ülési joggal bírnak.

A községi ügyek hosszú sorozatából csak ép a fontosabbakat említjük meg, mert mintegy kétszázra rugó községi ügyek közül a kisebb jelentőségűek csak az egyes községeket érdeklik.

(Folytatjuk.)

Az új arányosítási eljárás.

Az erdőlyrészi közbirtokossági vágyon szétdarabolásának megakadályozása érdekében az igazságügyminiszter törvényjavaslatot dolgoztatott ki dr. Sebess Dénes ítélőtáblai bíróval.

Várurnő ül a nagy asztalnak fejénél,
Adorján lovag bal, István jobb felénél . . .
Két oldalt vendégek hosszú sora mulat.
Ilona feledi a szomorú mulat,
Nem veszi észre, hogy Adorján figyel,
Mint ki az örömet először izleli
Mindent elfeledve úgy vigad Istvánnal.
Adorjánt a kétség ragadja magával.

— „Mi van ez asszonnal? vagy tán én vak
[vagyok?
Hisz arcán boldogság vig derüje ragyog!
Ezer ördög! pokol! utána kell járnom!
Eddig szomorú volt neki ez a járom.
. . . Ha! István lovag most a füléhez hajlik!
— Szivemben a féltés zord démona zajlik —
. . . Ma éjjel a kertben? . . . ah! megfogtalak!
Lépre kerültök gyönyörű madarak!”

Zaj a zajt tetézi, zug zsi bong a vendég,
Cseveg a csacska nép, isznak a leventék.
Éltetik Ilonát, a vár szép tündérét,
Mindenik szivesen ontná érte vérét.
Adorján ravaszul most Lászlóhoz surran.
— Pókhálós palackok dugója kidurran, —
A zajt felhasználva, a fülébe sugja:
— „Fejeden a két szarv szemedet kiszurta!”

— „Miféle beszéd ez? Tán már sokat ittál?
. . . „Nézd meg csak Ilonát. Lovagjával itt áll!
Hát nem látsz te semmit? Térj egyszer eszedre,
Csalfa minden asszony! ez jusson eszedbe!” . . .

— „Eredj a pokolba! . . . Mit ki nem gondolsz
[még?
Ilona hűséges, tudod te azt jól, rég!”
— „Hűséges?! Ha! ha! ha! jöjj a vadaskertbe!
Őzeid körül ott nincs valami rendbe!” . . .

— — — — —
— — — — —
Mi zörög az ág közt ott lenn a sűrűbe?? . . .
Lassan recseg, ropog, kis patak bürüje,
Ilona jön balkan, hóféhér lepelbe,
Oly könnyen, mintha csak föld felett lebegne.
. . . Karsu derekát most két kar által fonja,
Lázás sietséggel a bokorba vonja . . .
— „Nem! . . . nem!” . . . halk sikoly, majd
[csók csattanás hallszik,
. . . A kielégített vágy végre kialszik! . . .

A bokor hirtelen, zajosan megrezzen.
Boldog szerelmes pár ijedten szét rebben,
Mint csevegő madár, amelynek fészke
Leesapott a szörnnyü, vad bosszu véreséje.
. . . „Hah! Becstelen asszony!” László rájuk
[rivall,

Szívéből kitor most a vulkán, a vihar.
— „Ide hü csatlósok! Itt a gaz csábító!
Ezer halál rája! várja már a bitó!” . . .

Csatlósok kötözik Istvánt, a lovagot,
Hej! megemlegetik soká ezt a napot!
Ilona reszket és sápadt mint kísértet,
Némán néz rá, kit a börtönbe kísérnek.
Hallja most Adorján megvető kacaját,

László megragadja aranyászóke haját
S mint letört virág, hull rá a kis bokorra,
Gyöngé testét férje, vadul elvonszolja. . .
(Folytatjuk.)

A cigány.

Szigligeti Ede népszínművének ifjusági előadásához.

Kedves ifjuság! Visszaemlékezve multkori előadásomra, tudni fogják, hogy a színműben, különösen pedig a népszínműben egyaránt képviselve találtuk a tréfás és vig elemet. Mai előadásunkban népszínműről levén szó, hadd jusson helye egy megjegyzésnek. Az alkalom, melyből fakad, ugyis szoros összefüggésben van a mai és multkori előadással. A szereplők ketten: A gimnázium ifjusága és a színház-igazgató; azaz nem az egész gimnázialis ifjuság, hanem csak azon része, mely a multkor feltűnő ügyességet tanusított a nemzetgazdaságtan tudományában, amennyiben saját, vékonyka pénzes-tárcája takarékos megkiméltése érdekében csakhamar észrevették, hogy javukra szól a színlap pénzügyi vége. Az intézetben 40 fillért szedtünk be mindenkitől, a színlap félhelyáras előadására pedig 30 fillérral lehetett bemenni.

Busulhatott szegény direktor, mert bizony nem kevesen voltak azon pénzügyi tekintélyek, kik észrevéve, éltek is az alkalmal.

A nagyjelentőségű reform szembe-ötölő hatása elsősorban az lesz, hogy tiz-tizenkét nagyobb fakereskedelmi részvénytársaság a felszámolásra kényszerül, mert az új törvény visszaható erejű lesz és az arányrészek összevásárlása útján alakított erdőknek a közbirtokossági vagyomból való kihatását nem engedi meg.

A törvényjavaslat indokolása szerint élelmes vállalkozók összevásárolták az erdélyi kisgazdától közbirtokossági arányrészeit és a 100 holdon felül levő arányrészek alapján az arányosítást, illetve tulajdonuknak egyéni birtokká való átalakítását kérték. Az örökösári szerződéseket rendszeresen egyik-másik fakereskedelmi részvénytársaság vette át, mint jóhiszemű harmadik vevő. A vételár holdanként átlag 10—70 korona között mozgott, de sűrűn fordultak elő olyan vásárlások, ahol egy liter pálinka, csizma vagy pár krajcár volt a vételár. A földmivelésügyi miniszter által ez irányban rendelt vizsgálat kétségen kívül megállapította, hogy az erdélyi parasztbirtokosoktól tömegesen vették a fakereskedők ügynökei az arányrészeket. Egy katasztrális hold lucfenyőerdőért, amelynek értéke 600—700 korona között varial, alig 1—2 koronát adtak. Általában annyi forint volt az ár, ahány holdat bocsátottak áruba. Ily módon a parasztbirtokosok állandó jellegű vagyoni közösségeit átváltoztatták egy-két ember magántulajdonául szolgáló nagybirtokká. Latifundiumokat teremtettek ott, ahol azok nem voltak. Paraszt existenciák nyomán építettek fel milliós vagyonokat.

Ezen a rendszeren változtat az új törvény, mely a közbirtokossági vagyon oszthatatlanságát mondja ki.

Ugyanez a törvény szabályozza a tagosítási eljárást is, mely eddig igen sok visszaélésre adott alkalmat. A tagosítás a jövőben a földmivelésügyi miniszter engedélyéhez lesz kötve, ami annál szűkebbé, mert még ma is valósággal zsarolják a birtokosokat Erdélyben a tagosítás kérelmekkel. Értéktelen parcellák tulajdonosai árverésen potom áron ingatlanhoz jutott nemzetiségi pénzintézetek a tagosítási kérelemmel való fenyegetés útján adnak tul ingatlanukon. Épen ezért az erdélyi parasztbirtokosok ma nagyobb ellenszenvvel viseltetnek a tagosítási eljárás ellen, mint valaha. Ezzel szemben a javaslat szerint a földmivelésügyi miniszter előzetes hozzájárulása nélkül a tagosítási kérelem nem is tárgyalható.

A törvényjavaslat végül a közlegelők fenntartásáról intézkedik. Ez az intézkedés azonban csak átmeneti jellegű lesz, mert a földmivelésügyi miniszter abban állapodott meg az igazságügyi miniszterrel, hogy a közlegelők ügyét nemcsak Erdélyre, de az egész Magyarországra kiterjedő hatállyal rendezik.

Az erre vonatkozó törvényjavaslatot szintén dr. Sebess Dénes készíti és a munkálatokkal már annyira előrehaladt, hogy a törvényjavaslatot még a tél folyamán a képviselőház elé terjeszthetik.

Szinészet.

Szombaton, a hó 9-én a kedves

és bájos primadonna, Turi Marosa jutalmául Heltai új fővárosi életképe: Bernát került színre telt ház előtt. A darabon meglátszott, hogy először adták, még nem ment eléggé gördülékenyen, de azért a közönség nagyon jól mulatott, a szereplők mindenike igyekezett a tőle legjobban telhetőt adni. Turi volt természetesen az est hősnője, nagyon fess toalettjei, kedvessége, vidámsága tetszett a közönségnek, amely ünnepelte is őt, szép emléktárgyakat is kapott, meg virágot és sok tapsot. Krassói nagyon édes volt, pompásan játszott. Asbóth azonban nem illeszkedett be szerepkörébe, soha sem maszkirozta magát s az utcán látható arccal játszik estéről-estére öreg mamákat, a lányánál sokszor világosabb és sokszor feltűnőbb toalettekben. Ez nem jól van így. Udvariaságból említettük előbb a hölgszereplőket, bár Baróti, Zilahi és Dányi versenyre keltek velük kedvességben. Mindhárom tökéleteset produkált ez estén. A többi kisebb szereplő is jó volt.

Vasárnap délután ifjúsági előadás-ként A cigány, Szigligeti kitűnő népszínműve ment, Krebsz Ernő főgimn. tanár bevezetésével. A darabban kiténtek: Krassói, Fehér, Zilahi, Baróti. Az ifju közönség egészen megtöltötte a házat és nagyon jól mulatott. Este az iparos ifjak bálja miatt fél 7 órakor kezdődött a Gyimesi vadvirág bucsuelőadása. A korai kezdés, meg a bál miatt nem volt annyi közönség mint amugy lett volna, a darab sem ment jól, mert a bál kezdetére végezni kellett és e miatt annyira meghuzgálták, hogy alig volt megérthető. Az összjáték is rossz volt, ami bizonyosan a betanult, de kihuzgált jelenetek miatti zavarnak tudható be. Hát bizony vagy a bál, vagy az előadás elmaradhatott volna, mert már utolsó előadásnak valami pompásan összevágó dolgot kellett volna produkálni, hogy kellemes emlékeket hagytak volna színészeink itt. Turi, Zilahi, Dányi

De hamarosan kiábrándultak, mert korai volt a káröröm. Az igazgató visszaadta a kölcsönt, azaz ebben az esetben úgy is mondhatjuk, hogy visszavette a kölcsönt, mert a mai színlapon bizony ott feketélik a díszes figyelmeztetés, hogy: Diákjegy a pénztárnál is 40 fillér.

De hiszen holtáig tanul az ember, ha nem is diák már. Saját kárán tanult a szingigazgató is. De hogy is ne, amikor zóna-előadást tart és itt van előtte a vasuti zónadíszabás remek és követésre méltó példája. Tudjuk, hogy a minap ez is föl-emelte a zónatarifát, tehát csak illő, hogy ez általános drágulás közepette megdráguljon a szellemi táplálék zónája is.

Kedves ifjúság! A minapi előadás a nép emberei szerepeit Szigeti József színműiről népszínművében. De valamennyien a falusi népek körülbelül egyrangú társadalmából kerültek ki.

Nem így lesz ez mai darabunkban, mely Szigligeti Edét, a színpadi hatás mesterét vallja szerzőjének. Már a címből láthatják, hogy itt cigány is szerepel. A falusi cigány, a hazai társadalom ezen igazán kiközösített páriája, kit magával egyenrangúnak nem tartott még a falu legszegényebb parasztja sem.

Színműveiben Szigligeti nagyon szereti a társadalmi ellentétek szembeállítását. Szerepelteti az uri és a parasztsztyát,

sőt megtetőzi ezt a célzatos eljárást ezen jelen darabjában, hogy a módosabb parasztsztyával szembeállítja a megtelepedett, de azelőtt kóbor cigányt és mindkettőt összehozza a földesurral. Manap az ilyesmi talán már nem szokatlan dolog, miután különböző hercegnők cigányokhoz mentek nőül. De gondoljunk csak vissza arra az időre, miker földesur és jobbágy volt a mai uri és parasztsztya egymásközötti viszonya. Akkoriban nem volt gyöngéd, emberibb kapocs, mely onyhítse az ur és szolga viszonyát. Az egyik parancsolt és könnyen költötte azt, amit véres verejtékkel keresett a másik. Az egyik oldalon gög és lenézés, a másikon meghunyászkodás és gyűlölet, melyet istápoltt az irigység és szenvedés. Petőfi költőnk is ezeket mondja a magyar nemessel: „Paraszt jól készítsd az utat, mert hisz a te lovad vontat.

De tudom ismernek egy más költeményt. Eötvös József br. irta, a híres regényíró; címe: Vár és kunyhó. Ez már a XIX. század azon törekvéseit szólaltatja meg a költészet hangján, mely arra irányult, hogy kiengesztelje, hogy megbékéltesse az uri és parasztsztya között akkoriban fennállott ellentéteket. De amint ott nem sikerült az öreg grótot, a letűnő kor emberét megváltoztatni, úgy hasonlóan nem okulnak a régi kor emberei a Fáy: Bélteky házában.

A fiatalság mindkét műben másképen

gondolkodik. Ledönti a korlátokat, melyeket évszázadok elítélete, elfogultsága fölállított. Ez az ifjúság előjoga. Boldog az a nemzet, melynek ifjúsága ledöntve a korhadó oszlopokat tud és akar is a jövőre dolgozni az alkalmatlan romok fölött, mert jól mondja a költő, hogy: Romba dől a régi és új élet kel a régi romokból.

A darab tartalma ez: A falu cigányának van szépséges leánya és fia, ki szépen hegedül. A szerelem, mely nem nézi a rangot, összehozza a cigányleányt és a parasztgazda öccsét, a cigány fiát meg egy másik gazdacsalád leányával. De mint a vár és kunyhóban a gróf, úgy ellenzik itt a gögös parasztsztyák, kikkel szemben az öreg cigány a maga értékére hivatkozik, természetesen sikertelenül.

Soroznak a faluban és elviszik a cigányleány parasztvőlegényét. A leányba az urasági inas is szerelmes. A parasztfiu helyett katonának áll a cigány fia, hogy ha át elvehesse a parasztfiu, kit nagybátyja ezért kitagad és ki előtt az urasági inas a parasztek segítségével oly sikerrel rágalmazza a cigányleányt, hogy végre már-már összehozzák a parasztfiut a másik parasztszalád leányával. A cigányleány megőrül. Hamis levéllel holtan híresztelt bátyja visszatér a földesurral, ki a zenéért lelkesülve mindenben pártolója lett a hegedűsnek, kinek játékát legelőször Olaszországban hallotta katonai garnizonban.

és Baróti volt jó, meg Hegyesi a többi egy sem. Ezek is — mondom — a kihuzgálások miatt zavarba jöttek nem egyszer.

Ezzel egy évre lezárhatjuk a színi szezont Fogarason. Konstatálhatjuk, hogy a közönség eléggé pártolta a színészetet és ha a 37 előadásból legfeljebb 7 estén nem volt közönség, az is csak a repertoar egyformasága és régiségének tudható be. Hja bizony a színésznek nem sok szabad ideje van: 9—12-ig próba, 2 től 4-ig próba, aztán szerepet is kell tanulni, ruhákat előkészíteni, maszkirozni, öltözni, bizony kevés ideje van egy lelkiismeretes színésznek, de hát azért tanulni muszáj, új darabot, minél több új darabot, akkor mindig tele van a színház.

Ez idén nem töltötte be Fehér várakozásunkat. Igért 8—10 drámát, vígjátékot és színművet és mit kaptunk? Egyetlen vígjátékot: A nap hőst és két drámát: A becsület-et és a keresd a szived-et. Pedig ez a három este meggyőzhette volna, hogy milyen tetszéssel találkozott és milyen jól sikerült. Hiába, a szereplők, a toalettek, a díszlet, minden jobban beválk az ilyen daraboknál, nem kíván a közönségtől olyan nagy illuziót.

Összegezhetjük tehát, hogy az idén is tultengésben volt az operett és ennél fogva egyoldalú a repertoár. Igaz, hogy régebben, míg Fehér nem járt Fogarasra, egy szezonban kétszer hallhattunk csak operettet, azt is nagyon rosszul, és akkor meg a drámák, vígjátékok ellen panaszkoztunk, de hát az is azt mutatja, hogy a közönségnek változatoság kell. Minden héten egy dráma, két vígjáték, egy népszínmű és három operett, ez csak világos és érthető dolog.

Hogy a társulatról is szóljunk, ott is nagy hiányokat észleltünk. Elmondjuk, hogyan kellene beosztani a személyzetet. Legelső sorban egy kitűnő drámai hősnő kell. Kraszó nagyon jó színésznő, kedves, bájos, de organuma, alakja, arca, játéka határozottan megszabják neki a naiva szerepkörét. Drámát, vagy színművet nem adhat elő egy jó drámai hősnő nélkül, ez okvetlenül kell. Ez

A rágalmak kiderülnek. A cigányleány visszanyeri eszét. A mágnás szavára pedig a parasztsaládok áldásukat adják a fiatalok kettős frigyére.

Kedves ifjúság! A végét egy kissé szokatlanul fogják találni, miután a parasztlak makacsságát látták. És méltán. Mert jegyezzék meg: A nép társadalmi ellentéte, azonos azon korlátokkal, melyeket magának emelt a maga felfogásából, egy csöppet sem gyengébbek a legkényesebb uri előítéleteknél. A parasztagazda itt bizony nehezen engedne, de hiszen mondtuk, hogy a színmű célzatos: társadalmi ellentéteket akar megszüntetni.

A költő ismerve a parasztlejemet, itt nem alkalmazhatott volna egy indokolatlan meghatottsági jelenetet, melyben elérzékenyülnek a kőszívű parasztlakok a maguk gyermekeiben.

Közelépteti tehát a nemes földesur hatalmi parancsszavát, mely előtt mindenkinek meg kell hajolnia.

A régi drámában ezt a hatalmat, mely nehéz helyzetekből kisegíti a költőt, istenség képviseli. Azóta máig úgy mondjuk a drámai csomónak kissé erőszakos megoldását: Deus ex machisának.

K. E.

az egyetlen személy, amellyel még ki kell egészíteni a társulatot. A többi hiányt a meglevő személyzetből lehetne pótolni. Így például Perényi és Komáromi helyett egy jó másodékesnőt tartanék Fehér helyzetében, Asbóth és Egyed Margit helyett pedig egy jó komikát, aki egyuttal drámai anya, mint például a kedves Pozsonyi Julia volt, akit láttunk a nézőtérben, de sajnos a színpadon nem. Hegyesi helyett is jobb komikus kellene, ámbar Baróti olyan kitűnő jellem komikus, hogy mellette szívesen nélkülöztünk más komikust. A férfi szereplők között a kedves Deréki bácsi helyett egy jó apa színész kellene. Ha ezeket a változásokat megtenné Fehér, — pedig könnyen megtehetné, hiszen csupán a drámai hősnő járna új kiadással — kifogástalanul korrekt társulattal jöhetne jövő októberre vissza hozzánk és azt hisszük nemcsak nálunk, de mindenütt szívesebben látnák. Ennyit a színészeknek, a többi pedig már Fogarasnak szól.

Szeretnénk, ha odáig tudna emelkedni Fogaras, hogy kellően megértene és méltányolná azt a nemes misziót, amit a színészet betölt minden kultúrát élésében. Ma már túl vagyunk azon, hogy a színészt műveletlen ripacsnak képzeljük, aki koldulás helyett így csalja ki zsebünkéből a pénzt. A színészet, még a vidéki is ma már teljesen rendezve van. Egyesületi szabályok vonják meg a szigorú válaszfalat a mai és a régi színészvilág között. A színész ma intelligens, tisztességes ember, épen olyan hasznos és nélkülözhetetlen tagja a társadalomnak, mint bármely más, a közművelődés terén munkálkodó intelligens ember. Fárasztó idegölő és sok időt igénybevevő munkát végez, többet és szebbet, mint bárki. Rendes, sőt gyakran szigorúan megszabott életet él, ekzsztenciája épen úgy biztosítva van, mint bármely hivatalnoké. Nos hát kissé több előzékenységet, több tekintélyt, több méltányolást és több megbecsülést várhat akár az egyesek, akár testületek részéről és ha ezt nem talál, nem neki, hanem az illető társadalomnak szégyen az.

Ma már — mint minden — úgy a művész pályája is — sok tanulmányt, kvalifikációt, tudást és időt vesz igénybe és épen azért kell e derék embereket érdemükhöz méltóan becsülni.

Reméljük, hogy úgy az igazgatóhoz a társulat kiegészítése, mint a közönséghez a színészek megbecsülése és pártolása érdekében mondott szavaink nem lesznek a pusztában elhangzó szók csupán, ebben a reményben bucsuzunk tőlük a jövő évi viszontlátásra.

Halmy Gyula.

H I R E K.

Régi tradíciók.

Szép a mult kegyelete, szükséges respektálni a régi tradíciókat, de csak azon esetben, ha életképesek. Sajnos, a haladás és a modern világ nem kedvező talaj a régi tradíciók részére és azért a közjó érdekében minden rendszabály helyes dolog, amely az ilyen, valójában „vaskalap“-nak, „copf“-nak nevezett, de „régí tradícionak“ szépitett maradiság eltörlésére vezet.

Fogaras a haladás útjára lépett.

Annyi vágyódás, álom és némaság után a renezánsz szellője fujdogál felénk. Épül és rendes képet vesz fel a város külseje, nem botorkázunk már sötétben (csak néha, ha a villanygép sztrájkol) nem járunk térdig sárba, diszes üzletek, szép épületek emelik a város külsejét. De ha a közéletbe nézünk, ott is a megújulás szelleme int felénk minden oldalról. Új feje van a megyének a főispánban. Lesz új polgármester, új rendőrfőkapitány, de ez még mind nem elég, a lehetőségig új városi tisztviselői karra is volna szüksége Fogarasnak.

Távol áll tőlünk a személyeskedés, vagy korteszkodás. Nem is tudjuk, mikor lesz a pályázat kihirdetve és kik pályáznak. Csak azt akarjuk leszögezni, hogy az új városi képviselőtestület lelkiismeretbeli kötelessége, az egész város és a polgárság jövője és jóléte, haladása érdekében úgy választani, hogy meg ne bánjuk. A lehetőségig új és rátermett embereket kíván a közvélemény a rendezett tanácsú város tisztviselői karában látni. Mert hát akik évtizedeken át nem tudtak pótdóemelésnél egyebet produkálni a községnél, azoktól hogyan kívánhatnók azt, hogy rátermettségüket már ezután bizonyítsák. Élelmes, ügyes, gyakorlott férfiak kellene oda, nagy munkakedvvel és erős energiával, akik újabb és újabb bevételi forrásokat találnak fel, akik minden igyekezetükkel oda hatnak, hogy ne a polgárság zsebe legyen az egyedüli fedezet a kiadásokra, hanem ész és célszerű vállalkozásokkal jövedelmet, fedezetet teremtenek a városnak.

Mert nem az aktagyártás, hanem a modern vállalkozó szellem, a kitartás, a munkakedv, az ügyeskedés és a közjóért való áldozatkészség jellemzi az igazi jó hivatalnokot, a képviselőtestület kötelessége tehát, hogy szakítva a „régí tradíciók“-kal, lelkiismerete és a közjó érdeke szerint válasszon. —ő.

— **Bucsu vacsora.** Elischer József kir. tanácsos, a nagyszabeni tankerület érdeműs, ősz főigazgatója végleg távozik Nagyszabentől, bár hivatalosan még nem jött le nyugdíjaztatása. Ez alkalomból kifolyólag a nagyszabeni áll. főgimnázium tanári kara diszes bucsulakomát rendezett szeretett főigazgatója tiszteletére a „Római császár“-ban, ahol melegen ünnepelték a távozó pedagógust.

— **Kálmán Farkas kurucnótái.** Özv. Kálmán Farkasné tisztelettel értesíti a kurucnóták előfizetőit, hogy a dalfüzetet december legelején minden megrendelőnek pontosan meg fogja küldeni.

— **Értesítés.** Sorella Ella értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy Drezdában tornatanárnővé képezte magát és addig is, míg állást foglal, Fogarason, a Páris szállóban tánciskolai tanfolyamot nyit. Jelentkezni e tanfolyamra a Páris szállóban lehet. Ajánljuk őt a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

— **Bucsúüdvözet.** Engedje meg a nagyérdemű közönség, hogy becses pártfogásáért a magam és szintársulatom minden egyes tagja nevében, e helyen is hálás köszönetemet fejezzem ki. Mély tisztelettel Fehér Károly szinigazgató.

— **A gözfűrés.** Végre a favágók sem lesznek már konkurencia nélküli urai a helyzetnek és sürgős szükség esetén nem kérnek 7—8 koronát egy öl fa vágásért. Mint értesültünk, a fogarasi villamos-társaság villamerőre berendezett fűrészt készítette, mely házakhoz vive, az eddiginél hasonlíthatatlanul csekélyebb díjért vágja a tüzelőfát. Ez már helyes és okos dolog!

— **Köszönetnyilvánítás.** Folyó hó 10-én tartott Iparos önképző kör táncmulatságán felülfizettek a következők: Radu Jenő, Fehér Gyula, Rosenbaum József, Topnik Tódor 1—1 korona. Hirschhorn Frigyes, Krausz Géza, Karácsonyi József, Goldberger Samu urak 80—80 fill., Fehér Károly 40 fill. Amelyet ezuton nyugtáz és köszön a rendezőség.

— **A mostoha.** Bukurenciu Patrik, strezakercisora lakos 5 év óta peiben állott mostoha anyjával, özv. Bukurenciu Máténéval, aki mostoha fiát csekély vagyonából ki akarta forgatni. F. évi aug. 15-én reggel a fiu elment motohájához, hogy egy pereskedésben békülésre bírja. A mostoha azonban elutasította, sőt kijelentette, hogy az utszélre juttatja. Erre összevesztek, s a mostoha egy széket kapott fel, s azt fiához vágta. Az elkeseredett ember erre rárontott anyjára, letépette, rátérdelt, mellkasát betörte és gégyjét is összetörte úgy, hogy a szerencsétlen asszony nyomban meghalt. A brassói törvényszék nov. 12-én reggel 9-től este 10 óráig tárgyalta az ügyet. Este 10-kor hirdette ki Wittich József kir. törv. elnök az ítéletet, mely szerint szándékos emberölés miatt a gyilkost 3 évi börtönre és 5 évi politikai jogvesztésre ítélte. Az ügyész megnyugodott, védő ellenben semmiségi panaszt jelentett be.

— **Egy szinműirő halála.** A színházlátogató közönségnek egy régi kedves ismerőse hunyt el. Lukácsy Sándor, a „Vereshaju“, a „Zsidó honvéd“ és más népszinművek ismert nevű szerzője 77 éves korában Budapesten meghalt. Népszinműveit országszerte adták nagy sikerrel.

— **Irói jubileum.** Deréki Antal szintársulatunk volt tagja a „Székely-Udvarhely“ felelős szerkesztője, ki a magyar szinműirodalom művelésében is immár egy emberéletet töltött el, folyó hó 2-án ünnepelte meg 40 éves írói jubileumát Székelyudvarhelyt, hol általános tisztelet és közszeretet veszi körül az érdemes író, szerkesztőt és színészt. Az éppen ott időző Heves Béla szintársulata, az író tiszteletére diszeldadást rendezett, melyben a jubiléus író is résztvett, akit minden felvonás után meleg óvációkban részesítettek. Előadás után táraasvacsora volt, amelyen a kiváló író ünneplői között volt a város egész előkelősége, köztük Ugron Ákos főispán, dr. Damokos Andor alispán, dr. Válszék Ferenc és mások. A magunk részéről is őszintén gratulálunk.

— **Meghívó.** Az áll. tisztv. orsz. egyesületének fogarasi köre folyó évi november hó 17-én délután 3 órakor a fogarasi Casinó külön termében rendkívüli közgyűlést tart melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség: Városi elnök Dr. Kertész Endre titkár. Tárgysorozat: 1. A választmány által elfogadott alapszabályok felolvasása és hatá-

rozat hozatal. 2. Két választmányi tag választása. 3. Esetleges indítványok.

— **A magyar dalárda.** Ez a megíjított, életrevaló egyesület, agilis elnöke buzgólkodására, december első felében művészi nivón álló dalestélyt rendez, amelyben Fogaras és a vidék előkelő zeneértői fognak szerepelni. Az egyesület nagy lelkesedéssel készül, bizonyára számottevő siker lesz majd a jutalom.

— **Régészeti kutatások.** Téglás Gábor, a kiváló régészeti kutató a múlt hetet az Olt völgyében töltötte, hogy a római nyomokat ott is konstatálhassa. A fáradhatlan tudós a jövő évben hosszabb időt akar szentelni ottani tanulmányainak, miután előzetesen is már megállapította, hogy igen értékes régiségekre akadhat. Különösen a dák népek relikviái az erdővidéki vastelepeken keltették fel érdeklődését.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejáratú, villanyvilágítással. Rézágak, fürdők kitűnő konyha. Olesó árak, Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— **Szegény emberek öröme.** Kemény téli időben, hiába tiltotta a törvény, a szegény falusi nép titokban eljárógatott az erdőbe s bizony, sokan nagyon keservesen lakoltak ezért. A földmivelési miniszter most olyan intézkedést tett, amelyet áldani fognak a falvakban, amikor majd künn hó borítja a határt és benn a parasztházakban körül ülnek a meleg tüzhelyet. Darányi Ignác ugyanis megengedte, hogy az összes kincstári erdőkben a szegény községi lakosok összeszedhessék a száraz fát. Aó erdészeti közegeket utasította, hogy e végre az erdőterületeket lehetőleg a községek közelében, jelöljék ki s hogy az engedelem felhasználására szükséges ingyenes bárcákat haladéktalanul szolgáltatassák ki.

— **Angyalcsinálás.** F. hó 16-án délelőtt az utcán járókelők egy szédülő, támolygó nőt vettek észre, aki végre egy kapualjába húzódva, nagy kinok között egy két-három hónapos méhmagzatot szült el. A rendőrséghez jelentés ment, ahol most az ismeretlen angyalcsinálót kutatják.

— **A pesterai rablás.** Lapunkban is hirt adtunk ez év szeptember havában arról, hogy Pesterán szept. 21-én éjjel Zsinga Miklós Györgyhöz 5 bekormozott rabló alkulcsal behatolt és veréssel, revolverrel menekülésre kényszerítve a házgazdát és az ennél levő Cucea Györgyöt, elrabolták a gazdának 2492 romániai frankját, 80 koronáját, egy nickelt órát láncostól, 14 sing posztót, egy nadrágot és egy kendőt. A gyanu károsult hason nevű rokonára irányult, akit el is fogtak. A vád alapján e hó 14-én volt Brassóban az esküdszéki tárgyalás. Az egész napi tárgyalás után este került ítéletre a sor, amely szerint a törvényszék a vádlottat fölmentette.

— **Egy főnyeremény kifizetése.** Az osztályorsójáték utolsó húzásánál egy vidéki korcsmáros $\frac{1}{8}$ sorsjegye megnyerte a 400,000 koronás főnyereményt és a kifizetés meglehetősen érdekes volt. Két ur jött, akik elmondták neki, hogy $\frac{1}{8}$ sorsjegyre 400,000 koronát nyert. Amint az első öröm izgalmából magához tért, az ezer koronás bankókat a két ur leolvasva átadta neki, de ő azt kérdezte, hogy miféle papirok ezek, mert ő ilyen életében nem látott. Az öreg bizalmatlan volt és a falu birájáért küldött, aki megnyugtatta

igazolta, hogy a Török A. és Társa budapesti bankház kiküldöttei valószínűs pénzt fizettek ki neki. Ekkor elküldött a földekre feleségéért, kivel együtt elhatározták, hogy a falubelieknek ma egy jó napot szereznek és az ablakjaira kiírta, hogy ma a sört és bort ingyen méri. E bátorságos meghívót nem kellett neki kétszer mondani és az egész falu jól mulatott nála virradtig.

— **Kutatások kálisó telepekre Erdélyben.** A m. kir. pénzügyminiszter megbízásából az erdélyrészi sósterület és az itten előforduló nagyszámú sóskutak és sóforrások kémiai vizsgálatai a m. kir. földtani intézet kémiai laboratóriumában évek óta folynak Darányi miniszter támogatásával. A kémiai vizsgálatokkal egyetemben ez évben geológiai tanulmányokat is végeztek és ezek alapján a pénzügyminiszter elhatározta, hogy a Mezőségen és pedig Nagysármás község területén mély furatást kezd meg már e napokban. A mély furás eredményeit a szakemberek is igen nagy érdeklődéssel várják.

— **Kitiltott román lap.** A bukarestben megjelenő „Cronika“ című lapról a kereskedelmi miniszterium annak idején a magyarországi ellen irányuló ellenséges cikkek miatt a postaszállítási jogot megvonta. Ujabban ezt a lapot Cornistul címen csempézik be az országba, ennél fogva a posta. és táviradhivatalok a Cornistul címen érkező lapokat is a kitiltott sajtótermékek módjára kezelik.

— **A londoni magyar kiállítás.** A londoni kereskedelmi kamara a londoni magyar kiállítás ügyében értekezletet tartott, melyen kimondotta, hogy a londoni magyar kiállítás tervét melegen üdvözlö, a kiállítás érdekeit minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni fogja annál is inkább, mert a kiállítás révén a magyar és az angol gazdasági életre egyaránt értékes összeköttetéseket remél. A kiállítás igazgatósága elhatározta, hogy a kiállítás képzőművészeti és iparművészeti csoportját néhány napra a londoni kiállításra való kiállítás előtt Budapesten is bemutatja.

— **Egy szenzációs letartóztatás.** Mint a „Székelység“ írja, Takó Ferenc gyergyószentmiklósi kir. járásbírói aljegyzőt több rendbeli köz- és magánokirat hamisítás, hivatali sikkasztás és csalás büntette miatt László Géza csikszeredai kir. törvényszéki vizsgálóbíró okt. 27-én letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte. A letartóztatott aljegyző ítéletet és végrehajtást elrendelő végzést hamisított, azonkívül bírósági tisztviselők és magánosok nevére több ezer kor. összeg erejéig váltókat hamisított és azokat értékesítette, a felvett pénzt pedig elköltötte; a felektől hivatalos aktákra járó bélyegekre pénzt vett fel és ezeket elikkasztotta. Ugy Gyergyószentmiklóson, mint az egész vármegyében óriási szenzációt keltett az eset.

CSARNOK.

A dicsőség felé.

Irtá: Asbóth LIII.

(Vége.)

Ki tudna arra felelni, hogy mikép lehetnek, hogyan fejlődik a szerelem, ha itt az ideje a kikeletnek.

Ella még mindig nem ismerte ezt. A lelke tele volt képekkel, álmokkal, kiélelődet fantáziája várta a mesébéli lovagot, akit ő gyujt lángoló szerelemre!

Egy művész, egy szobrász! A ki szegény, mint ő! Talán éheznek is a művésztért! Oh Istenem, hisz ő is csak ezt akarja.

Nem vágyik a babérokra, martirja akar lenni a színészetnek, úgy, mint az ősei, mert őt a szenvedés is boldogítani fogja...

A művésztől naponta jöttek a levelek Szivből örült, hogy a szintársulat megbukott s hogy Ella nincs teljesen elhagyatva, mert van édes anyja, aki szereti, dédelgeti. Várva várja az óráját a hazajövetelnek, hogy megkezdhesék a leány mellszobrát.

S mire újra találkoztak, már lobogott a szerelem!

A leány a szini akadémián folytatja tanulmányait, a fiú az ő rideg kis cellájában dolgozott eredménytelenül — álmodozva a dicsőségről.

Igy telt el 3 év. Kölesönösen bátorították egymást a csüggedésben s vártak a kettejük babérjára, melyet összetűznek s kifakad belőle a boldogság virága. Sok édes és keserű óra fűzte őket egymáshoz, s úgy érezték, hogy ők egymástól el nem szakadnak soha, soha!

A leányt éjt nappalá téve tanult szünetlenül, de hiába! A vizsgaelőadásokon feltűnt hatalmas drámai tekintetével, a lapok dicsérték, kifejező arca is a drámai szerepkörre predestinálta, mindenki nagy jövőt jósolt neki, s az év végén már minden társnőjének volt szerződése — csak neki nem!

Az ugynevezett ajánlatokat, ridegen visszautasította, ingyen pedig nem talált protekciót.

Az amugy is beteges leány napról-napra sorvadt. A bánat, a szerelem, a nélkülözés vagy mindez együtt véve, levették lábairól. Beteg lett.

Hideg, tavaszi szelek fujtak, a leány mellét fájlalta. Száraz fojtó köhögés gyötörte, míg végre ágyba döntötte a láz. Zoltán nap-hosszat ott ült nála, látta a lázban égő szemeket s akaratlanul is tanulmányozta a beteg — megszületett a „Hannele“ eszméje!

Hannele képe és a leány összeforrtak, egygyé lettek, s a művész dolgozott, lázasan, türelmetlenül. S ők ketten, a művész és beteg modellje diadalittasan gondoltak a sikerre, s arra, hogy ők ketten milyen boldogok lesznek. A remény hihetetlen gyorsasággal teljesült! Paalki Zoltán dicsőséget szerzett a magyar népek s díjat nyert, 20,000 koronát!

Fényes műtermet rendezett be magának, s a diadal mámorában uszva nem győzött eleget tenni a meghívásoknak, a megrendeléseknek. Egy csapásra híres ember lett s a legelőkelőbb körök szerencsésüknek találták, ha meghívásukat elfogadta.

A művészt elfoglaltsága lekötötte s kezdte elhanyagolni a leányt. A látogatások megritkultak, s ha ott is volt, a szép asszonyról beszélt, különösen egy fekete asszonyról, kinek mellszobrát az ura megrendelésére mintázni fogja.

Aztán meg is mondta a leánynak:

Művész ember nem nősülhet, mert tönkreteszi a karrierjét! Én nem vehetem el magát feleségül, de szeretni örökké fogom.

Ella szívét marcangolta a keserűség.

— Miért nem mondta ezt rögtön?

— Mert nem akartam magát elveszíteni. Most már szeret, már nem tudna elhagyni!

Aztán nem is látták egymást soká, míg végre egy bus októberi napon rátaláltak egymásra — véletlenül.

Miért hagy magamra, Zoltán? — kérdezte a leány nagy, szemrehányó szeméit ráfűggesztve!

— Maga nem szeret engem, Ella — szólt a férfi — ha szeretne, az enyémmé kellene lennie. Maga nem tudott értem áldozatot hozni!

Ella rémülve nézett a férfira, akinek szemében gonosz láng csillogott.

— Igen szeretve akarok lenni, érezni akarom, hogy szeretnek, csak úgy leszek nagygyá, csak úgy tudok dolgozni! S ezt a szerelmet megtaláltam a fekete asszonyban, aki a — szeretőm! Maga Ella nem ismeri ennek a szónak a jelentőségét! Rabja vagyok, nem tudok tőle szabadulni! S ő otthagya értem az urát, a gyermekeit! Az szeret engem! — Ella feledjen el! Maga sohse szeretett. Amit érzet, az csak beteges képzelődés volt, nem szerelem. És ne is szeressen senkit. Nincs férfi, aki megérdemelné! Ott a művészet! Legyen nagy, s találja meg a művészetben azt, amit a férfiakban hiába keres, — táplálékot a lelkének! Engem feledjen el, de ne gyűlöljön! Sokat fogok magára gondolni!

*

Ella magára maradt. Fájdalma kitombolt, szűnőben volt. Az a hang, ahogyan vele a szobrász beszélt, kijózanította. Igaza van neki! „Ábrándból, álmokból nem lehet megélni. Ott a művészet, legyen nagy!“ — Mondta. Nos, tehát az lesz. Elvetek magamtól mindent s csak egy cél lesz szemem előtt, — a dicsőség. Mámoritóbb, édesebb lesz az, mint az ő csókja volt.

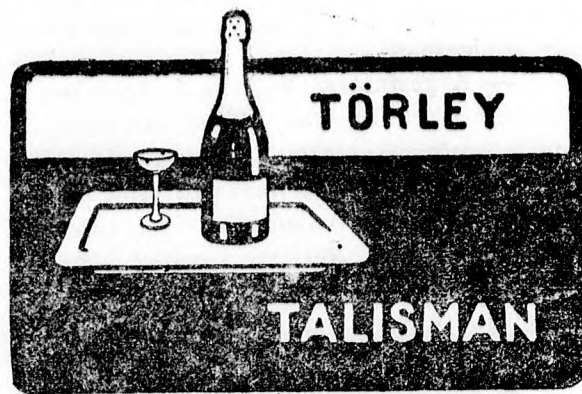
S Ella mosolygott. Látta magát, mint ünnepelet körülrajongott művészt. Igen, értékesíteni fogja a szépségét! S miért ne?

Hazaérve, illatos kártyát vett elő s egy pár sort vetetett papírra. Majd gondolkozott! Kinek! Melyiknek? Ejh, hiszen az ugyis mindegy! S leült írni: „Kedves Báró! Beszélni szeretnék Önnel! Várom Önt. — Ella“.

S a levél elment. Vitte magával az eltemetett boldogságot s az eldobott bessületet.

Nyilttér.

E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

B. R. Fogaras. A nagyszerű adatokat jövő számunk vezetőcikkében fogjuk feldolgozni. — Nagyon köszönjük. — Üdv!

A legjobb az

„INDA“ thea.

Eredeti csomagokban „Elefánt“-kép védjeggyel mindenütt kapható.

Kéttagu uri családnál

SI NEM FŐZŐNŐ

felvétetik.

Az állás azonnal vagy
ujévkor elfoglalható.
Bővebbet e lap kiadó-
hivatalában.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók
őrlemalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szám 4875—907. nk.

Árlejtsi hirdetmény.

Fogaras nagyközség előljárósága a sétatér bekerítéséhez szükséges 800 drb. tölgyfa oszlop szállítására ezennel írásbeli zárt árlejtsi pályázatot hirdet.

Szállítandó 1907. december hó 15-től 1908. évi március hó 31-ig terjedő idő alatt 800 drb. tölgyfa oszlop, a vágóhid udvarára 1.50 mtr. hosszú, 80 cmter hosszúságban és 15—15 cmter vastagságban négyoldalon kifaragva. 70 cmter hosszúságban faragatlan hagyandó. A fizetést a község a szállításhoz mérten teljesíti.

Felhívtnak a szállításra vállalkozók, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi november hó 30-án déli 12 óráig a községi előljáróságnál adják be.

Fogarason, 1907. november 8-án.

R a u c h,
főbíró.

S z e n t p á l i,
főjegyző.

K Ö H Ö G É S !

Ki ezt figyelmen kívül hagyja,
— önönmaga ellen vétkezik. —

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

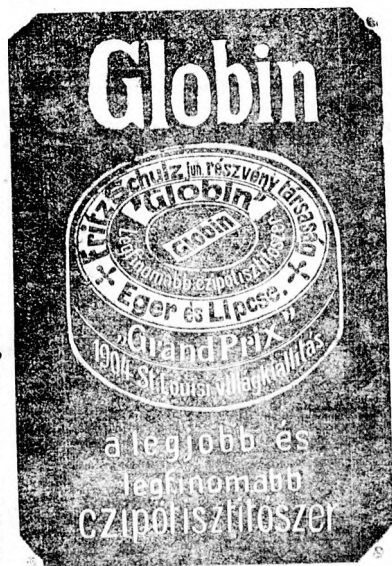
Orvosilag kipróbálva és ajánlva:
köhögés, elnyálkásodás és
rekedtség ellen.

4512 hitelesített bizonyítvány tanúsítja, hogy megtartják azt, amit ígérek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

Hermann P. János, Kontesveller
Károly, Steinburgi Pildner Frigyes
urak gyógyszerárjaiban, FOGARAS.

Fáradtság nélkül remek koromfekete
fényt állít elő.

puhább és tartósabb teszi
a bőrt.

a legjobb és
legfinomabb
csipőszifonozer

Muschong-Buziásfürdői
S Z É N S A V - M Ű V E K

ujonnan berendezve kártelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony —

S Z É N S A V A T
a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból sodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

! Legkiadósabb természetes szénsav !

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló Intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:
„Szaga és íze: rendes. **SZÉNSAVTARTALMA: 99-57%**.
A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.”

Felvilágosítással készségesen szolgál
MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI szénsav-művek
és ásványvizek szétküldési telepe **BUZIÁSFÜRDŐN.**

Sürgűncím: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

Visszelárusítók kerestetnek!

**Harisnya nélküli
petroleum izzóvilágítás!**

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!
Szagtalan!
Robbanásmentes!
Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. —, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvét és postadíjmentes! Atnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach
(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

XXI. SORSJÁTÉK

I. oszt. sorsjegyei

már megérkeztek s eredeti áron beszerezhetők
THIERFELD D Á V I D könyvkereskedésében FOGARASON.

1/1	1/2	1/4	1/8
12.—	6.—	3.—	1.50.—

H A Z A I G Y Á R T M Á N Y U K Ü L Ö N L E G E S S É G E K
valamint valódi angol, scot, stb.

Gyapju szövetek Legnagyobb választék.
Minták azonnal bérmentve.

Lischka József
posztóraktára,
BRASSÓ.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszombeni fiókja

Alapítva: 1841-ben.

Nagy piac 2. szám.

Alapítva: 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 92 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, érepenzsek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölcsönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítolása, illetve vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Társasági megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4% és 4 1/2% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítékkal és bántapénzzel elfogadhatók. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli uton díjmentes felvilágosítás.

Hirdetések felvételnek
a lap kiadóhivatalában.

A készlet gyorsabb el-
adhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják
összes faiskolai cikkeiket u. m.:
magonoz, kőmagu és csontár
gyümölcsfákat, pöszméte és ri-
biszke cserjéket, málnákat, földi-
epret, diszcseserjéket, gyümölcsfa
vadoncokat, sövénynek valót,
tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Arjegyzék kívánatra hérmelve.

2-16

TÖRÖK szerencséseje ÖRÖK.

Főülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 32 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagy-rabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyeresémet és pedig:

kétszer a **600.000** koronás főnyeresémet, a legnagyobb **400.000** koronás főnyeresémet továbbá 6 á 100.000, 4 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 5 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 21-ik új magyar osztálysorsjátékában rövid 5 hónap alatt összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

A hónap melyik napján született?

Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely születésnapja, vagy azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma
1	100690	7	109511	12	3216	17	13148	22	12116	27	101905
2	2899	8	92168	13	100914	18	92654	23	107285	28	92777
3	101912	9	105351	14	109337	19	106723	24	92731	29	13230
4	93417	10	79788	15	93317	20	91386	25	8818	30	90370
5	109717	11	90359	16	105041	21	101497	26	106917	31	105371
6	16598										

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy 1 kor. 50 fill.; 1/4 eredeti sorsjegy 3 kor. — fill.

1/2 " " 6 kor. — fill.; 1/1 " " 12 kor. — fill.

A sorsjegyeket utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb **folyó évi november hó 21-ig**, hozzáunk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az **első osztály huzása** már folyó évi **november hó 21.** és **23-án** lesz.

TÖRÖK A. és T. SA
BANKHÁZ R-T. BUDAPESTEN. Sürgőncím: TÖRÖKÉK BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.
Főáruház osztálysorsjáték-üzletei: I. Központ: Szervita-tér 3/a saját palotánkban. II. fiók: Váci-körút 4/a. III. fiók: Teréz-körút 46/a.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogaraszon kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogaraszon.